

АННА ШИЛА

ЖІНКА ВІЙНИ

Харків
«Фоліо»
2018

Яна

*«Хочеш миру — готуйся до війни.
Хочеш вижити на війні —
вмій собі допомогти.
Хочеш рятувати життя наших
воїнів — ставай госпітальєром».*
Яна Зінкевич

З самого малку — за правду і справедливість. Розумна і красива. Одна з перших добровольців, які поїхали на Схід України відстоювати незалежність і територіальну цілісність нашої держави, допомагати українським військово-службовцям боротись із ворогом. Тендітна і витончена. Зовні — спокійна і холодна. Стримана і рішуча. Відповідальна й часом жорстка. Володіє всіма видами зброї. Учасниця бойових дій. Засновниця і командир медичного батальйону «Госпітальєри» Української добровольчої армії. Талановитий керівник і природжений лідер. Та, що вижила всупереч важким травмам після жахливої автокатастрофи. Дівчина зі зламаним життям, роздробленим хребтом і страшним прогнозом бути інвалідом на все життя. Та, яка отримала вироки лікарів: «З таким діагнозом не живуть» і «безплідна на все життя». Та, яка не здається і вірить у чудеса. Молода мама маленького янголятка. Та, що перемагає. Та, яка не мріє, а діє. Це — Яна. Їй — 22 роки.

З дитинства Яна мріяла стати лікарем. Хотіла рятувати життя людей. Закінчуючи школу, дівчина вже уявляла себе майбутнім медиком і готувалася до вступу. На жаль, виявилось, що самих знань було не достатньо. А давати хабаря Яна та її родина принципово відмовилися. Тож дівчина вступила на біологічний факультет. Тоді довелося відмовитися від дитячої мрії.

Говорять, для того, щоб бажання здійснилося, його треба відпустити. Саме так трапилося з мрією Яни. І хоча

з першої спроби Яна ще не стала лікарем, вона почала рятувати життя людей і без медичної освіти. Щойно почалася війна на Сході, Яна зрозуміла, що не може сидіти, склавши руки. Не в силах мовчати. І що має бути там — на фронті. Кожна людина відповідає сама перед собою згідно з власною совістю. Яна не могла вчинити інакше. І поїхала добровольцем на лінію фронту. Швидке навчання, коротка адаптація і служба на нульових позиціях. Робити все, що можеш. Робити все, що у твоїх силах. Яна взяла на себе відповідальність служити начальником медичної служби «Правого сектора».

Свій перший справжній бій Яна пережила біля села Карлівка Донецької області. Коротка битва. Перші поранені. Перші загиблі. Добровольці не розуміли, що відбувалося навколо. Йшла справжня війна, про яку всі знали лише з книжок і художніх фільмів. Ситуація була незрозумілою, але смерть не чекала. Продовжувала зростати кількість поранених і загиблих, тому Яна прийшла до висновку, що потрібно приймати екстрені рішення щодо організації медичної допомоги пораненим бійцям. Саме тоді почався шлях Яни до створення батальйону «Госпітальєри». Сотні людей проходило через ніжні руки дівчини. Поранені, загиблі. Організація похорон. Але найважчим завданням було повідомляти про загибель бійців їхню рідню. Емоції зашкалювали, але відкидалися, бо заважали працювати.

Кожен день має бути по-справжньому прожитий, бо може стати останнім. Не варто витратити час на непотрібні й неважливі речі. Так вважає і чинить Яна. Чіткі інструкції, сплановані дії, сталеві нерви, детальні звіти і пошуки можливостей і грошей з єдиною метою — допомагати рятувати життя українських військовослужбовців.

Взвод, рота, батальйон. Більше двох із половиною тисяч урятованих життів за три роки. Військовослужбовці,

медики, парамедики, професіонали з логістики — більше п'ятисот осіб пройшли через батальйон. Люди з великим серцем, які, ризикуючи собою, рятують життя інших. Життя заради життя. Розповідаючи про госпітальєрів, Яна починає говорити гучніше. У голосі відчуваються гордість і пошана. Люди, які за власним бажанням піднялися на боротьбу за волю рідної країни, не можуть не надихати. Так звані госпітальєрські вишколи вже давно завоювали популярність і славу серед бійців і цивільного населення через професійну подачу знань й особливу дружню атмосферу, в якій проходять навчання.

«Госпітальєрський травневий вишкіл завершено. За плечима — лекції, тренінги, бойові симуляції, синці, трошки крові, три команди, зламаний палець, віра у свої сили, дружба, парамедицина... А що попереду, буде вирішувати комбат Яна. Той із курсантів, хто поїде на свою першу ротацию на передову в якості асистента досвідченого госпітальєра, стане так званим «кошеням», відчайдухом, який випробує свій бойовий дух на реальній війні. Якщо цей життєвий екзамен пройде успішно, можна буде думати про членство в сім'ї «Госпітальєрів». А хтось повезе додому міх корисних знань і обов'язково зможе застосувати їх у випадку екстреної ситуації», — доповідають «Госпітальєри» — Українська добровольча армія.

Госпітальєрів називають ангелами-хранителями. Вони завжди займають найскладніші ділянки фронту. Залишають рідні домівки, сім'ї, затишок і комфорт заради постійного перебування на війні. Замість звичного життя — постійна небезпека й обстріли. Замість друзів — «двохсоті» у мішках для трупів. Навіщо? Адже можна відсиджуватися у мирному Києві чи у будь-якому іншому безпечному місті. Можна ходити на стабільну роботу, прокидатися за годинником і планувати вихідний день. Можна злітати на каву до Відня, відчуваючи себе європейським громадянином. Але ні. Ті, які називають себе госпітальєрами, мають інші пріоритети.

Серця госпітальєрів безмежно великі та заточені під милосердя. Життя згідно з совістю й усвідомлення того, що робиш дійсно велику справу, — це єдиний плюс.

Авдіївка. Ранок почався з масивного артобстрілу. Касетні бомби. Формування нових позицій. Руїни і понівечена техніка. Покинутий цвинтар посеред уламків колишнього життя. Війна триває вже котрий рік, перетворившись на нудну і тягучу жувальну гумку. У мирному Києві війна не болить. Не сплять лише «Госпітальєри». Вони продовжують виконувати свою роботу кожного дня. Вранішня переключка позицій. Старші груп звітують про ситуацію. Доповідають, як минула ніч. Бажають найкращого, але готові до найгіршого. Надходять робочі повідомлення.

«У нас тяжкий поранений. Абдомінальне поранення, осколок зі шлунка, гемопнемоторекс, осколковий перелом ключиці. Він дуже тяжкий. Операцію робили головний хірург МО і головний хірург АТО. Опісля наші лікарі авдіївські шили, ми асистували з перев'язками й обробками ран».

«Танковий обстріл! Всі звіділя! І він продовжується! Мда... Оце деньок буде...»

«На нашій ділянці один «двохсотий». Шансів не було. Його привезли у стані клінічної смерті, але майже тридцять хвилин проводили реанімаційні заходи прямо в коридорі. Крупнокаліберна куля пробила бронік, навіть пошкодила його автомат».

Це все слова тих, які називають себе госпітальєрами.

На війні життя і смерть ідуть пліч-о-пліч, інколи тримаючись за руки. Це розуміє кожен із «Госпітальєрів». Із кожним втраченим життям зникає і шматочок сердець «Госпітальєрів». А з кожним урятованим пораненим серце відроджується і стає більшим. Бути госпітальєром — це більше, ніж бути просто медиком чи парамедиком. Бути госпітальєром — це готовність допомагати і рятувати щомиті.

«Тут так заведено. На місці загибелі воїна ставлять хрест. Тіла бійців-героїв уже давно спочивають на Батьківщині, але